

Soraya
LANE
Kreikka-
lainen
tytär

Suomentaneet Lauri Sallamo ja Heidi Tihveräinen

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Englanninkielinen alkuteos
The Royal Daughter

Copyright © Soraya Lane, 2023
First published in Great Britain in 2023 by Storyfire Ltd trading as Bookouture.

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

ISBN 978-951-1-46697-0

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024

*Kaikille ihanille lukijoilleni ympäri maailman.
Kiitos, että lähditte kanssani tälle matkalle!*

PROLOGI

LONTOO, 1973

Alexandra sulki silmänsä tiheästi hengittäen ja puristi tiukasti viuluaan. Hän kohotti leukaansa, kertasi kappaletta mielessään ja yritti olla kuuntelematta häntä edeltävän viulistin virheetöntä soittoa. Hän yritti olla vertaamatta itseään muihin ja pelkästään valmistautua tulevaan.

En pysty tähän.

Alexandran sydän alkoi jyskyttää, ja mieleen hiipinyt pelko nostatti hikikarpaloita ylähuuleen. Ohikiitävän hetken hän suunnitteli keräävänsä tavaransa ja pinkovansa kar kuun säästyäkseen tältä piinalta. Hän tunsi olevansa aivan väärässä paikassa.

”Alex.”

Alexandran olkapäälle laskeutui käsi, jonka kosketus oli lempeä ja kannustava. Hän avasi silmänsä, kääntyi ja näki Bernardin seisovan edessään paksut tummat hiukset otsalla repsottaen. Miehen pähkinänruskeissa silmissä pilkehti roh kaiseva katse. Bernard oli tehnyt tämän kaiken mahdolliseksi.

”Tämä on tilaisuutesi näyttää maailmalle, kuka olet”, Bernard kuiskasi ja vei kätensä hänen selkäänsä vetääkseen hänet lempeästi lähemmäs. Alexandra painoi viulunsa rin taansa vasten ja tuijotti miestä. ”Alex, sinä *ansaitset* olla

täällä. Sinä olet ansainnut kaiken sen, minkä avulla olet pääs-
syt tänne.”

Mies hipaisi huulillaan Alexandran huulia ja painoi sitten otsansa hänen otsalleen ja silitti hänen hiuksiaan. Alexandra tunsu miehen lämpimän hengityksen ihollaan, ja tämän kosketus muistutti häntä siitä, kuinka pitkän matkan hän oli kulkenut ja millaisen tilaisuuden hän oli Bernardin ansiosta saanut.

”Mikään ei tunnu tämän päivän jälkeen samalta”, Bernard sanoi hiljaa. ”Rakkaani, tämä päivä on sinun päiväsi.”

Alexandra katsoi, kun mies astui taemmas, tarttui hänen joususta pitelevään käteensä ja suuteli sitä tuijottaen häntä silmiin kuin sanoen, ettei hänellä ollut mitään pelättävää. Että mies uskoi häneen.

”Kiitos”, Alexandra kuiskasi, karisti kurkkua puristavan pelon ja päätti sillä hetkellä luottaa häntä rakastavan miehen sanoihin.

Sitten hän kuuli, kun häntä kutsuttiin nimeltä. Bernard astui syrjään, ja Alexandra oikaisi ryhtinsä astuessaan lavalle ja käveli korkokengät kopisten hiljaa odottavan yleisön eteen.

Bernard oli oikeassa. Oli tullut aika näyttää maailmalle, kuka hän oli.

I

LONTOO, NYKYHETKI

Ella käänteli pientä rasiaa käsissään ja siveli sormenpäällään lappua, johon oli kirjoitettu hänen isoäitinsä nimi. Hän oli ajatellut rasiaa koko päivän ja odottanut hiljaista hetkeä, kun saisi avata sen ja nähdä mitä siinä oli sisällä. Nyt ulkona oli jo hämärää, eikä hän vielääkään tiennyt, mitä sen sisällä oli. Hän epäröi hetken mutta tarttui sitten naruun odottaen uteliaana sisällön paljastumista. Samalla hän mietti, kuinka monta vuotta rasia oli mahtanut seistä avaamattomana.

Toisaalta hän uumoili, pitäisikö rasia avata hänen äitinsä tai tätinsä läsnä ollessa, mutta samaan aikaan hän tiesi, ettei malttaisi odottaa enää hetkeäkään. Rasia oli ollut hänen hallussaan jo kokonaisen päivän.

Ella veti kevyesti narusta, kunnes solmu antoi periksi. Hän asetti nimilapun varovasti pöydälle, veti syvään henkeä ja avasi pienen puisen rasian: sisällä oli vain pieni, suorakulmioksi taiteltu paperi. Hän ei edes oikein tiennyt, mitä oli odottanut, mutta noukki sen rasiasta yhtä varovasti kuin jonkin galleriansa mittaamattoman arvokkaista taideteoksista. Hän avasi sen pehmein liikkein ja silmäili siihen kirjoitettua tekstiä.

Se oli nuottilehti, jonka oikeaan alakulmaan oli kirjoitettu käsin teksti:

Tiedän, että teet tästä omanlaisesi. B.

B? Ella luki viestin vielä monta kertaa uteliaisuuden vallassa. Sen merkitys oli hänelle yhtä mystinen kuin nuottienkin. Hän kurkisti uudelleen rasiaan ja huomasi, että sisällä oli jotain muutakin. Pohjaan oli tarttunut kahtia taitettu lappunen, jonka hän ujutti kynnellään irti. *Valokuva*. Musta-vaalkoinen mutta silti eläväisen näköinen. Pitkä rantaviiva ja kuvan laidalla kohoava stukkokoristeinen rakennus toivat mieleen Kreikan saaren, ja etualalla nainen ja lapsi – tyttö – katselivat kuvan ottajaa. Ella kohotti rakeisen kuvan lähemmäs tarkastellakseen heidän kasvojaan, ja hän toivoi tunnistavansa kaksikon tai löytävänsä heidän piirteistään jotakin tuttua. Nainen hymyi tai ehkä nauroi, ja tyttö nojasi päätään naisen olkapäätä vasten. He olivat käsikkäin. Kenties nainen oli tytön äiti?

Ella siirtyi tarkastelemaan kuvan taustaa, laski sen sitten käsistään ja kirjautui koneelleen etsiäkseen kuvia Kreikasta. Hän ei ehkä tunnistanut kuvan henkilöitä mutta arveli tietävänsä, missä se oli otettu.

Hänen eteensä lävähti oitis kuvia sinisenä levittäytyvästä merestä ja somista taloista, ja hän nojasi taakse tutkaillakseen kuvaa uudelleen. Hän mietti, miltä se näyttäisi värillisenä, ja oli samassa aivan varma, että kyseessä oli jokin Kreikan saari. Olihan hän kerran matkustellutkin Kreikassa, kesälomalla ennen kuin oli aloittanut opinnot yliopistossa. Se oli viimeinen kesä, jonka Ella oli viettänyt veljensä kanssa.

Ella pudotti kuvan pöydälle, nousi ja venytteli jäseniään ja käveli sitten gallerian perällä vastaanottotiskin takana olevan minijääkaapin luo. Hän oli avannut samppanjapullon alle tuntia aiemmin juhlistaakseen asiakkaansa kanssa tämän tekemää hankintaa – silloin Ella oli ottanut vain hörpyn, mutta nyt hänelle maistuisi lasillinen. Pitkää päivää olivat entisestään pidentäneet temperamenttinen taiteilija, jota

hän oli joutunut hyysäämään heti aamulla töihin tultuaan, sekä omahyväinen asiakas, joka halusi erityiskohtelua joka kerta galleriassa vieraillessaan. Pieni rasia johtolankoineen oli tehokkaasti vienyt hänen ajatuksensa muualle raskaan päivän tapahtumista. Kaadettuaan itselleen samppanjaa Ella istui pöytänsä ääreen ja jatkoi nuottilehden ja valokuvan tarkastelua.

Hän ei tiennyt, mitä oli odottanut, muttei ainakaan sitä, etteivät johtolangat kertoisi mitään. Rasian tarkoitus olisi helppompi käsittää, jos siellä olisi ollut kirje, tai ehkä jokin perintökalleus tai syntymätodistus nimineen. Tai jotain muuta selaista, minkä avulla hän olisi voinut alkaa etsiä henkilöä tai paikkaa isoäitinsä menneisyyden selvittämiseksi. Nämä johtolangat eivät kuitenkaan merkinneet Ellalle mitään, eivätkä luultavasti muillekaan hänen perheessään.

Paitsi Harrisonille. Ehkä hänen veljensä olisi ymmärtänyt nuottilehden merkityksen. Veli oli hänen käsityksensä mukaan heidän perheestään ainoa, joka oli osannut lukea nuotteja. Ellalle nuotit olivat kuin vierasta kieltä, sivu täynnä outoja, huolellisesti tehtyjä merkintöjä.

Ella nautti kurkkua kutittelevan kuplajuomansa loppuun, asetti sitten varovasti johtolangat takaisin rasiaan ja sujautti rasian laukkuun. Hän jätti lasinsa pöydälle, nousi ja napsautti valot sammuksiin kävellessään korkokengät kopisten gallerian betonilattian poikki. Hänestä oli ihanaa olla iltaisin yksin hiirenhiljaisessa galleriassa, jossa jokainen teos oli erikseen valaistu ja hän saattoi kuulla vain omat askeleensa. Se toi hänelle mieleen ne hetket, kun hän oli teiniikäisenä saapunut uimatreeneihin ensimmäisenä ja nähnyt rikkumattoman hiljaisuuden keskellä levittäytyvän, liikkumattoman veden ennen kuin väreet halkoivat sen pintaa.

Tällä kertaa Ellan huomio kiinnittyi ovea lähinnä olevaan maalaukseen. Hän kohotti kätensä koskettaakseen kevyesti

kankaan reunaa, vilkaisi taulun vieressä olevaa myyty-tarraa ja ihaili sitten vahvoja siveltimenvetoja ja runsaita värejä. Hänen löytämänsä taiteilijan töitä ei ollut aiemmin esitely galleriassa, ja hän oli sopinut tämän kanssa yhteistyöstä pari viikkoa sitten. Ensimmäinen työ oli myyty parissa päivässä, ja näin Ella oli omalla panoksellaan nostanut esiin nuoren naistaiteilijan, jonka vähäeleinen signeeraus koristi teoksen alareunaa.

Nimi toi hänelle mieleen hetki sitten lukemansa kirjoituksen. Sammuttaessaan viimeiset valot ja lukitessaan ovet Ella mietti, saisiko koskaan selville tämän B:n henkilöllisyyttä ja sitä, miksi tuo viesti oli jätetty hänen isoäitinsä nimeä kantavaan rasiaan. Oliko kirjain lyhenne kuvan jommankumman henkilön nimestä, vai oliko viestin kirjoittanut ystävä tai perheenjäsen? Ja miten ihmeessä hän saisi selvitettyä johtolankojen mysteerin ilman jotakuta, joka tiesi niistä enemmän? Mitä yhteistä valokuvalla ja nuottilehdellä voisi muka olla?

Ella huokaisi ja painoi kämmenensä laukkuaan vasten tunnustellakseen sisällä olevaa pientä rasiaa samalla kun käveli käynnistämään hälytysjärjestelmän. Ehkä hänen tätinsä tietäisi johtolangoista jotakin. Heidän oli tarkoitus mennä päivälliselle vajaan tunnin päästä, ja hän näki jo mielessään, miten tädin silmät loistaisivat, kun tämä saisi kuulla, että Ellan isoäidin menneisyydessä oli kenties tapahtunut jotakin kohahduttavaa.

Ella naurahti. Se oli ainakin varmaa, että hänen tätinsä reagoisi aivan päinvastaisella tavalla kuin hänen äitinsä, ja siksi hän kertoisikin tädilleen ensimmäisenä.

Ella astui Sohossa sijaitsevan Barrafinaravintolan ovesta sisään ja äkkäsi oitis tätinsä, joka jutteli iloisesti yhdelle kokeista katsellessaan keittiön tohinaa korkealta baarijakkaralta.

”Kate”, Ella tervehti, kun hänen tätinsä nousi halamaan häntä. Kate rutisti häntä aina sydämellisesti – tädin halaukset olivat aivan toista maata kuin muiden antamat ilmaan moiskautetut poskisuudelmat ja kömpelöt selkään-taputukset, joita Ella oli tottunut saamaan. Siitäkin syystä hän rakasti tättään.

”Ella, näytät kauniilta niin kuin aina”, Kate sanoi heidän istuutuessaan. Hän katseli siskontyttönsä kasvoja tarkkaan kuin ei olisi nähnyt tätä aikoihin. Tosiasiassa viime tapaamisesta oli vain pari viikkoa. ”Miten menee? Onko galleriassa kiireistä?”

”Galleriassa menee loistavasti”, Ella sanoi ja huokaisi. ”Mutta on siellä raskastakin. Tällä hetkellä tuntuu kuin ei olisi hirveästi aikaa hengähtää, mutta ei sovi valittaa.”

”Oletko maalannut?” Kate näytti melkein huvittavan vakavalta tivatessaan kulmat kurtussa siskontytöltään vastauksia.

Ella naurahti. ”Tiedätkö, että kysyt tuota minulta aina kun näemme toisiamme, ja vastaukseni on joka kerta sama?”

Tädin kasvoilla ilmekään ei värähtänyt. ”Kysyn sitä aina, koska toivon jonakin päivänä yllätyväni.”

Ellan huojennukseksi tarjoilija tuli ottamaan heiltä juomatilauksen. He tilasivat viiniä, mutta Ella näki Katen kysyvystä katseesta, ettei keskustelu ollut vielä ohi.

”Eikö se riitä, että ympärilläni on päivittäin taidetta?” Ella kysyi.

”No riittääkö?” Kate huokaisi. ”Kuulostaa kuin yrittäisit vakuuttaa itsesi.”

”Elämäni on ihanaa”, Ella sanoi hypistellen käsilaukkuaan, jonka oli asettanut syliinsä istuutuessaan. ”Rakastan työtäni ja elämääni, ja minä vain –”

Heidän juomansa saapuivat, ja Kate kohotti lasiaan kilistääkseen Ellan kanssa. ”Kultaseni, minusta on ihanaa, että rakastat elämääsi.”

He maistoivat viiniä ja laskivat lasit sitten pöydälle.

”Mutta?” Ella kysyi ja naurahti. ”En voi olla kuulematta muttaa! Anna tulla vaan.”

Kate virnisti täydellisen huolitellut kulmakarvat kaarella ja kohautti viattomasti olkapäitään. ”Mutta en voi olla mieltimättä sitä lahjakasta nuorta taiteilijaa, joka vannoi uhmaavansa vanhempiensa toiveita ja raivaavansa tiensä menestykseen.”

Ella hörppäsi taas viiniä. ”Se oli silloin.”

He istuivat hetken hiljaa, ja Kate painoi kätensä Ellan käden päälle. ”Ella, minä tiedän. Tiedän sen.” Hän selvitti kurkkuaan, sillä tunnelma jännittyi aina kun puhe kääntyi Ellan veljeen ja siihen, miten kaikki oli muuttunut tämän kuoleman jälkeen. ”No, kerro nyt, mitä tänään tapahtui. Miten siellä lakitoimistossa meni? Tulin tänne puoli tuntia etuajassa, koska haluan niin palavasti kuulla kaiken!”

Ella avasi laukunsa ja katsoi tättään hymyillen. ”Tiedät varmaan, että äiti kielsi minua menemästä. Sanoi, että se olisi ajanhukkaa.”

”On helppoa kuvitella hänen sanovan noin”, Kate sanoi ja tuhahti. ”Totta kai hän oli sitä mieltä. Mutta luojan kiitos, ettet kuunnellut häntä.”

Ella poimi rasian laukustaan ja ojensi sen Katelle. ”Minulle annettiin tämä rasia.”

”Rasia? Mitä se merkitsee? Onko sen sisällä jotakin?”

Ella nyökkäsi ja osoitti pientä puurasiaa. ”Avaa se.”

Kate vilkaisi Ellaa mutta raotti sitten epäroivästi kantta kuin olisi pelännyt löytävänsä sisältä jotain kauheaa. Ella katseli, kun Kate otti varovasti ulos nuottilehden, katseli sitä hetken, laittoi sen syrjään ja poimi sitten valokuvan. Täti näytti hämmentyneeltä.

”Mitä nämä oikein ovat? Miksi tämä annettiin sinulle? En taida oikein ymmärtää.”

”Ne ovat ilmeisesti johtolankoja, jotka liittyvät isoäitiini, sinun äitiisi. Jos siis koko juttuun on uskominen.”

”Vai että johtolankoja. Minä kun luulin, että äitini olisi saanut jonkin perinnön. Mutta tämä?” Kate pudisti päätään. ”No, tämä on kerrassaan odottamatonta.”

”Uskoisitko, jos kerron, että äitisi adoptoitiin vauvana? Ja että hän syntyi naimattomien äitien asuntolassa?”

Samassa tarjoilija saapui hakemaan heiltä ruokatilauksen. Ruokalistaa tutkailtuaan Ella valitsi heille erilaisia jaettavia annoksia ja käänsi sitten katseensa tätiinsä. Kate pyöritteli rasiaa ilmeisen kiinnostuneesti käsissään eikä malttanut laittaa sitä syrjään. Ellalla oli usein tapana tilata ravintolassa tätinsä puolesta, ja siksi hän tiesi, ettei Kate pahastuisi.

”Ella, kerro kaikki. Haluan tietää tarkalleen, mitä tänään on tapahtunut. Selitä koko juttu viimeistä yksityiskohtaa myöten.”

Ella nojasi lähemmäs ja kuljetti kevyesti sormenpäitään valokuvaa pitkin. Jokin naisen ja tytön katseissa kiinnitti hänen huomionsa ja houkutteli etsimään kuvasta jotakin tuttua, jotakin valaisevaa johtolankaa.

”En ollut varma, mitä odottaa, kun menin tänään siihen tapaamiseen, mutta en ollutkaan ainoa. Siellä oli muitakin naisia, joista suurin osa minun ikäisiäni, ja meidät kaikki pyydyttiin sisään toimistoon.”

”Olivatko he kaikki siellä edustamassa isoäitiään? Kuten sinä?”

Ella nyökkäsi. ”Olimme kaikki siellä samasta syystä. Paikalla oli se sama lakimies, joka oli lähettänyt isoäidin perillisille kirjeen, ja hän kertoi edustaneensa vuosia sitten naista nimeltä Hope. Tämä nainen oli ilmeisesti perustanut kodin naimattomille äideille ja näiden lapsille, ja hänen sukulaistyttönsä oli hiljattain löytänyt joukon pieniä rasioita. Hän selitti, ettei ensin tiennyt, mitä tekisi niille, koska ne olivat olleet kauan piilossa. Hänestä tuntui kuitenkin väärältä, jos hän ei yrittäisi etsiä käsiinsä löytämiensä rasioiden oikeita omistajia.”

”Hetkonen.” Kate hörppäsi viiniä ja kohotti toista kättään keskeyttäen keskustelun hetkeksi. ”Väitkö sinä, että sinun isoäitisi, minun *äitini*, syntyi siinä asuntolassa? Että isovanhempani eivät olekaan biologisia sukulaisiani? Ja että tämä rasia jätettiin äidilleni, kun hänet adoptoitiin? Että se on ollut piilossa koko tämän ajan?”

Ella nyökkäsi taas. ”Siltä kyllä vaikuttaa. Rasiat oli piilotettu lattialankkujen alle Hopen koti -nimisessä paikassa, ja ne löydettiin ainoastaan sen takia, että talo aiotaan purkaa. On ihme, että ne ylipäätään löytyivät.”

Kate tuijotti Ellaa suu auki, ja Ella irvisti.

”Et ilmeisesti tiennyt, että isoäiti oli adoptoitu.”

”No en tiennyt!” Kate ähkäisi. ”Ella, eihän tämä käy järkeen että saimme tietää tästä vasta nyt. Että nämä esineet jätettiin sinne. En tiedä, mitä sanoa. Luuletko, että se on totta? Ettei se vain ole seipitettä. Äläkä sano, että kuulostan ihan äidiltäsi. Ei kai tämä ole jokin monimutkainen juoni,

jolla meitä koetetaan huiputtaa? Nykyäänhän on kaikenlaisia huijauksia.”

Ella viittoi tarjoilijaa tuomaan heille lisää viiniä ja hymyili tämän nyökätessä. ”Mietin sitä itsekkin, mutta olisin kyllä taipuvainen uskomaan, että tämä on totisinta totta. He eivät pyytäneet minulta muuta kuin että todistan henkilöllisyyteni ja kuittaan saaneeni rasian. Naisen sukulaistyttö Mia vaikutti sangen vilpittömältä. Hän halusi ainoastaan toimittaa pienet rasiat oikeille omistajilleen, ja lakitoimisto oli varsin pätevän oloinen. Olen käynyt siellä ennenkin erään lakimiehen puheilla, gallerian asioita hoitamassa, joten en usko, että tämä voisi olla mikään huijaus.”

Ella katseli, kun Kate tarttui jälleen rasiaan ja tutkiskeli sitä kuin odottaisi löytävänsä vielä jotain, ehkä salalokeron. Hän oli itsekkin tarkastellut rasiaa yhtä tiiviisti matkalla ravintolaan vakuuttuneena siitä, että siihen oli kätkeytynä muutaakin kuin ne kaksi esinettä. ”Tämä pikku rasiako on siis ollut piilossa vuosikaudet? Tai vuosikymmenet? Siinä talossa? Odottanut vain, että joku löytäisi sen?”

”Hopen kodissa”, Ella sanoi. ”Ja joo, kuulostaa siltä, että tämä Hope oli pyytännyt äitejä jättämään lapsilleen jonkin esineen, jonka lapsi voisi myöhemmin saada itselleen, ja hän oli kiinnittänyt nimilapun jokaiseen rasiaan. Mia ei tiennyt, oliko vuosien aikana ollut muitakin rasioita, jotka oli jaettu vastauksia etsineille naisille. Oliko juuri nämä tietyt rasiat pidetty piilossa, vai eivätkö nämä naiset vain olleet tienneet adoptiostaan? Kenties Hope aikoi antaa rasiat naisille mutta kuoli ennen kuin ehti sitä tehdä. Emme kai koskaan saa tietää.”

”Luuletko, että Hope pyysi äitejä laittamaan esineet näihin rasioihin, jotta jonakin päivänä adoptoidut lapset löytäisivät biologisen perheensä?”

Ella kohautti olkapäitään. ”Kenties. Tai ehkä tarkoitus oli vain, että he saisivat jotain äideilleen kuulunutta itsel-

leen. Ehkä heidän ei ollutkaan koskaan tarkoitus löytää biologista äitiään, vaan esineet aiottiin vain lähettää heille muistoksi. Tiedän vain, että tämä Hope käytti selvästi paljon aikaa rasioihin. Jokaisessa oli käsin kirjoitettu lappu, ja ne oli suljettu siististi narulla. Jotenkin minusta tuntui, että ne oli koettu hyvin tärkeiksi. Oli melkoista nähdä ne kaikki yhdessä.”

”Montako niitä oli?”

”Seitsemän”, Ella sanoi. ”Mutta siellä oli vain kuusi naista. Seitsemännen rasian omistajan perheeseen ei ilmeisesti ollut saatu yhteyttä, tai jos oli, kukaan ei ollut ilmaantunut paikalle.”

Silloin heidän annoksensa tuotiin pöytään, ja Ella laittoi valokuvan varovasti takaisin rasiaan samoin kuin nuottilehden, jonka hän taitteli huolellisesti alkuperäisen mallin mukaan. Lopuksi hän sulloi rasian laukkuunsa. Ellan suljetun käsilaukkunsa Kate lasi kätensä hänen kätensä päälle, ja he katselivat toisiaan pitkän tovin.

”Ella, isoäitisi olisi riemastunut. Hän olisi innokkaasti lähtenyt selvittämään näitä johtolankoja eikä olisi luovuttanut ennen mysteerin ratkeamista. Voin kuvitella, kuinka hänen silmänsä loistaisivat.”

Ella hymyili ajatellessaan isoäitiään – hänen kuolemaansa oli vasta muutama kuukausi, ja heillä kaikilla oli ollut rankkaa. Isoäidin poismeno oli lopulta ollut helpotus pitkien kärsimysten jälkeen. Syöpä oli levinnyt niin aggressiivisesti, että isoäiti oli menehtynyt vain muutama kuukausi diagnoosin saatuaan ja nukkunut lopulta pois Ellan äiti vierellään.

”Luuletko, että meidän pitäisi selvittää, mitä ne tarkoittavat? Pitäisikö meidän tehdä se isoäidin vuoksi?” Ella kysyi.

Kate nyökkäsi. ”Kyllä. Ja luulen, että meidän olisi toistaiseksi hyvä pitää tämä asia vain meidän välisenä.”

”Toisin sanoen et halua, että äiti pilaa koko jutun ja estää tutkimuksemme.”

”Täsmälleen. Tunnet minut aivan liian hyvin.”

He purskahtivat nauruun ja painoivat otsansa yhteen. *Ja sinä tunnet äitini aivan liian hyvin.* Ella kohotti lasiaan tuntien syyllisyyttä siitä, että viihtyi nykyisin paljon paremmin Katen kuin äitinsä seurassa. Kate tuntui enemmän ystävältä kuin tädiltä. ”Malja sille, että selvitämme, ketkä isoiso-vanhempani olivat!”

”Malja sille”, Kate sanoi. He skoolasivat ja kävivät sitten pöytään tuotujen annosten kimppuun.

Ella tarttui haarukkaansa aikoen maistaa ensin merikrottia mutta pysähtyi, kun Kate laski yhtäkkiä haarukkinsa pöydälle ja tuijotti häntä.

”Entä jos tämä Hopen sukulaistyttö tietääkin enemmän kuin on kertonut? Entä jos hänellä on hallussaan jokin arkisto, johon voisimme pyytää saada tutustua? Ehkä hänellä on lisää johtolankoja?”

Ella tuumi hetken. Mia eli hänen aiemmin päivällä tapaa-mansa sukulaistyttö oli vaikuttanut varsin vilpittömältä, ja kenties tämä voisikin auttaa heitä ratkaisemaan johtolankojen arvoituksen. Mutta kai Mia olisi sanonut, jos hänellä olisi vielä ollut jotain kerrottavaa?

”Olet oikeassa. Minä otan aamulla yhteyttä lakimieheen ja kysyn, voisinko saada puhua naiselle. Samahan se on yrittää.”

Kate tökkäsi Ellan olkapäätä omallaan. ”Todellakin on. Kuka tietää? Hän on saattanut jättää kertomatta vaikka kuinka paljon.”

Ella otti lautaselleen mustekalaa ja nautiskeli jokaisesta herkullisesta suupalasta. Hän pohti kuitenkin samalla kuumteisesti, miten saisi Mian paljastamaan lisää tästä salaperäisestä Hopesta. Hän halusi tietää enemmän Hopen kodista ja

siitä, miten nainen oli onnistunut omin voimin auttamaan niin monia raskaana olevia äitejä ja näiden vauvoja.

Ella nousi istumaan sängyssään, kipristeli varpaitaan paksun peiton alla ja upposi sitten takaisin tyynyjen sekaan. Rasia oli auki hänen sylissänsä, ja hän katseli valokuvaa nuottilehden levätessä vuoteessa hänen vierellään. Hän nosti kuvan silmiensä eteen niin lähelle, että hänen nenänsä miltei hipoi sen pintaa. Ella toivoi armottoman tuijottamisen paljastavan kuin taikauskusta, kenelle häntä kuvasta tuijottavat kasvot kuuluivat.

Hänen oli kuitenkin myönnettävä, että kuvassa häntä kutsuivat erityisesti maisemat. *Millaistahan olisi maalata tämä näkymä?* Hän ei voinut olla kuvittelematta mielessään, miten hän tarttuisi siveltimeen ja herättäisi eloon upean kreikkalaisen miljöön. Kirkkaasti loistavan auringon alla hän maalaisi maalin tahrin sormin ja iho lämpöä hehkuen.

Miltä se tuntuisi? Hän oli maalannut viimeksi vuosia sitten. Päivä Harrisonin kuoleman jälkeen hän oli pakannut keskeneräisen työnsä ja siirtänyt maalaustelineensä säilöön vanhempiansa talon ullakolle. Se osa häntä oli kuollut veljen poismenon myötä, ja vaikka hän oli ajatellut maalaimista jatkuvasti ja kaivannut sitä toisinaan suunnattoman paljon, hän oli pitänyt tiukasti kiinni päätöksestään. Mutta tänä iltana hän oli Katen utelun jälkeen alkanut miettiä: *entä jos?* Olisiko se nyt niin huono juttu, jos hän löytäisi sen puolen itsestään uudelleen? Miksei hän voisi luoda uraa samalla kun toteuttaisi haaveitaan? Oliko hänen pakko olla lopun elämänsä se täydellinen tytär, jonka täydellisessä urassa ei vanhemmillakaan ollut huomauttamista? Vai löytäisikö hän itselleen sopivamman tavan toteuttaa halujaan ja tarpeitaan?

Hän vilkaisi puhelintaan ja harkitsi soittavansa äidilleen, mutta tiesi sen olevan väärä ratkaisu. Äiti oli aiemmin ollut aina ensimmäinen henkilö, jolle hän oli soittanut kertoakseen suuret uutiset tai purkaakseen tunteitaan. Äiti oli nauranut hänen kanssaan, kysynyt, mikä teos hänellä oli parhailaan tekeillä ja muistuttanut hänelle, että luovuus oli aivan yhtä tärkeää kuin käytännöllisyys. Ella oli menettänyt päivää ennen yliopisto-opintojensa alkua veljensä lisäksi äitinsä. Hänet kasvattaneesta lämpimästä, elämänmyönteisestä naisesta oli yhtäkkiä tullut eri ihminen, ja vaikka tapahtumasta oli jo vuosia, äidin entisestä persoonasta ei ollut näkynyt enää merkkiäkään. Heidän talonsa oli kuin Harrisonille pyhitetty muistomerkki. Siellä he surivat menetystä ja toivoivat voitavansa muuttaa tapahtuneen.

Ella laski johtolangat yöpöydälle, napsautti valon sammuksiin ja hivuttautui peiton alle ummistaen silmänsä. Hän kuitenkin näki mielessään kuvajaisen, jossa hän sivellin kädessään tuijotti kirkkaansinistä merimaisemaa ja maalasi sitä edessään olevalle kankaalle.

Haluan olla jälleen taiteilija. Hän uskalsi kuiskata nuo sanat ääneen vain illan hämärässä, sillä hän oli luonut uraa taiteen myyjänä eikä tekijänä, eikä hän uskonut voitavansa tehdä molempia. Ei ainakaan nyt.

KONSTANTINIDIS-SUVUN
KOTI, ATEENA, KREIKKA, 1967

”Kultaseni, oletko varma, ettet halua liittyä seuraan?”

Alexandra nosti katseensa kuullessaan äitinsä äänen. Äiti seisoi Alexandran huoneen ovensuussa pitkissä mustissa nahkasaappaissa ja valkoisessa hihattomassa paidassa. Hän näytti aivan kuvauksiin valmistautuneelta valokuvamallilta. Äidin tummat hiukset oli sidottu niskaan nutturalle.

Alexandra pudisti päätään ja sipaisi hajamielisesti tukkaansa, joka oli yhtä tumma kuin äidillään. Hänen kurittomasti aaltoilevat, puoleen selkään yltävät hiuksensa olivat kuitenkin auki. ”Äiti, tiedät kyllä, etten pidä ratsastuksesta yhtä paljon kuin sinä. Ehkä joskus toiste.”

Hänen äitinsä käveli huoneen poikki sängyn luo, jossa hän makoili, ja istahti sen laidalle. Alexandra antoi äidin poimia kirjan hänen käsistään ja veti jalkansa sitten koukkuun äidin hymyillessä hänelle.

”Sinäkö luet Jane Austenia?”

Alexandran poskille kohosi vieno puna, kun hän nyökkäsi. Hänen isänsä oli pitänyt lukemista ajanhukkana, mutta hän ei tiennyt mitään ihanampaa kuin käpertyä johonkin mukavaan paikkaan kirjan kanssa. ”Juu.” Hän tiesi, että äiti

kuitenkin oli ylpeä hänen lukemisestaan, varsinkin kun hän luki englanninkielisiä kirjoja. Ratsastustunneilla käyminen oli parin viime vuoden aikana ollut hänelle lähinnä ikävä velvollisuus, mutta englantia hän oli sen sijaan opiskellut innokkaasti yksityisopettajansa ohjauksessa.

”Oletko varma, ettet malttaisi laittaa kirjaa syrjään tunniksi, jotta pääsisit ratsastamaan äitisi kanssa? On niin upea päivä, ja luulen, että kuningatarakin aikoo liittyä seuraan.”

Alexandra vilkaisi kirjaansa ja avasi suunsa, mutta hänen äitinsä kosketti hymyillen hänen poskeaan ja painoi sitten suukon samaan kohtaan. ”Kultaseni, nauti sinä kirjastasi. Kyllähän minun pitäisi tietää, ettei kannata edes kysyä. Kunnan lupaat, että kerrot tänään päivällisellä, mitä mieltä olet komeasta herra Darcysta.”

”Oletko sinä lukenut *Ylpeyden ja ennakkoluulon*?”

Hänen äitinsä nousi ja ojensi kirjan nauraen takaisin tyttärelleen. ”Tietysti olen. Olin kylläkin vanhempi kuin kahdentoista saadessani kirjan.” Hän hymyili. ”Isoäitisi ei olisi ikinä antanut minun lukea romanttisia kirjoja sinun ikäisesnäsi. Hän oli aina kovin huolissaan, miten vaikutteille altis nuori mieleni oli.”

Alexandra katseli hymyillen, kun hänen äitinsä käveli huoneen poikki takaisin ovelle ja pysähtyi. Heidän katseensa kohtasivat, ja äidin silmissä pilkehti tuttu lämpö, joka kertoi, miten paljon hän rakasti tyttärtään, ainoaa lastaan.

”Rakastan sinua, Alexandra.”

”Minäkin rakastan sinua”, Alexandra vastasi ja hetken harkitsi muuttavansa mielensä. Mutta ulkona oli kuuma, eikä hän pitänyt hevosista lähimainkaan niin paljon kuin äitinsä.

Hän avasi kirjan ja jatkoi lukemista. Muutaman minuutin kuluttua kuitenkin ulkoa kuului naurua, ja hän nousi ja meni ikkunalle. Alhaalla talon edessä oli soratielle pysäköity

auto, jonka luokse hän näki äitinsä kävelevän. Äiti vilkaisi ylöspäin kuin tyttärensä katseen aistien ja varjosti kädellä silmiään kirkkaassa auringonpaisteessa. Alexandra kohotti kätään vilkuttaakseen äidilleen, ja äiti lähetti hänelle lentosuukon ennen kuin pujahti sisälle autoon.

Alexandra huokaisi ja käveli takaisin sänkynsä luo, kävi pötkölleen tyynyjen päälle ja etsi kirjan sivulta kohdan, johon oli jäänyt. Äiti oli oikeassa: he voisivat jutella kirjasta päivällisellä, ja jos äiti pyytäisi häntä huomenna ratsastamaan, hän suostuisi. Oli ikävämpiäkin asioita kuin iltapäiväinen ratsastuslenkki, ja hän nautti saadessaan äitinsä jakamattoman huomion.

Alexandra kohotti päätään ja käänsi katseensa silmiään räpytellen kohti ikkunaa. Ulkona oli jo hämärää, ja hän vilkaisi venytellen kelloa tarkistaakseen, oliko jo myöhä. Hän laski jalkansa lattialle ja katsoi yöpöydällä lepäävää kirjaa, joka oli jäänyt auki selkämys ylöspäin viimeksi lukemansa sivun kohdalle. Hän oli varmaankin laskenut sen pöydälle ennen kuin oli nukahtanut.

Hän hymyili muistaessaan, mitä äiti oli sanonut päivällisestä, ja tarkasteli nopeasti itseään huoneen nurkassa seisovasta kokovartalopeilistä ja silitteli rypyt mekostaan. Hän harjasi hiuksensa ja satoi ne taakse kuvajaiselleen hymyillen, astui sitten nopeasti käytävään ja kuulosteli äitinsä ääntä portaat laskeutuessaan.

Talossa oli hiljaista. Alexandra meni ensin keittiöön olettaen äidin olevan siellä seuraamassa ruoanlaittoa. Keittiössä kokki nosti katseensa ja hymyili Alexandralle, joka heilautti vaisusti kättään harmistuneena siitä, ettei äiti ollutkaan siellä. Hän kävi ruokasalissa ja talon etummaisessa olohuoneessa,

mutta äitiä ei näkynyt. Äiti oli tapojensa orja, ja yleensä aina ennen päivällistä hän nautti drinkin samalla kun seurasi, että illan valmistelut sujuivat mallikkaasti.

Alexandra kuuli ääniä isänsä työhuoneesta ja epäröi hetken ennen kuin käveli avoimen oven luo. Hän ei halunnut häiritä isää, jos vaikka äiti ei ollutkaan siellä. Alexandra oli aina varuillaan mennessään talon ainoaan huoneeseen, joka oli isän yksityinen tila – jopa heidän sisäkkönsä oli kysyttävä lupa ennen kuin sai mennä siivoamaan huoneen.

”Alexandra? Tarvitsetko jotakin?”

Hän hymyili kohteliaasti isälleen ja astui sisään tämän viitottua häntä tulemaan peremmälle. Hänen tulonsa keskeytti keskustelun, ja hän hymyili toimistossa istuvalla toiselle miehelle. Hänen isänsä oli yleensä iloinen nähdessään hänet, kunhan hän ei häirinnyt tätä tai pyytänyt mitään. Isä vaikutti olevan sitä mieltä, että lapset saivat näkyä mutta eivät kuulua.

”Etsin äitiä”, Alexandra sanoi. ”Oletko nähnyt häntä?”

Hänen isänsä painoi suukon hänen päälaelleen. ”Hän taitaa olla ratsastamassa.”

”Mutta hän lähti jo monta tuntia sitten”, Alexandra totesi. ”Isä, hän –”

Hänen isänsä kääntyi pois päin puhuakseen toiselle miehelle tehden näin selväksi, että Alexandran oli aika poistua. *Äiti ei ikinä viipyisi näin pitkään.* Sen hän oli aikonut sanoa isälleen. Sen sijaan hän painoi päänsä ja poistui huoneesta päättäen mennä etsimään äitiä yläkerrasta, jos tämä vaikka olisi huoneessaan vaihtamassa vaatteita. Isä huomaisi äidin poissaolon korkeintaan sitten kun istuisi päivällispöytään ja huomaisi olevansa yksin.

Alexandra ehti tarttua porraskaiteeseen, kun oveen koputettiin kovaa. Hän säpsähti ja jähmettyi paikoilleen, kunnes kuuli hetken päästä toisen koputuksen. Kukaan ei mennyt

avaamaan, joten Alexandra meni itse ovelle. Hän tarttui kahvaan ja veti oven auki, mitä hän harvoin joutui tekemään. Joku muu talon väestä yleensä hoiti tämän.

”Neiti Konstantinidis?”

Hän nielaisi nähdessään edessään kaksi univormuasuisia miestä, jotka tuijottivat häntä ihmeissään. Hän vilkaisi miesten takana olevaa poliisiautoa ja käänsi sitten katseensa takaisin miehiin, jotka katselivat häntä nyt lempeämmin, melkein myötätuntoisesti. Hänen vatsassaan kouraisi. Jokin oli pielessä. Hänen ei olisi pitänyt avata ovea.

”Onko kyse äidistäni?” *Siksikö hän ei ollut tullut vielä kotiin? Olivatko he tulleet kertomaan syyn siihen?*

”Onko isänne kotona?” poliisimies kysyi hiljaa. ”Meidän täytyy –”

”Olkaa kilttejä ja kertokaa”, Alexandra kuiskasi puristaen tiukasti ovea samalla kun hänen polvensa löivät loukkua. ”Onko kyse äidistäni? Onko jotakin sattunut –”

Sanat juutuivat hänen kurkkuunsa, kun äsken puhunut poliisimies astui eteenpäin ja kosketti kömpelösti hänen olkapäätään mekon kankaan läpi. Silloin hän näki miehen silmissä kimaltavat kyynelät ja asia valkeni hänelle. Hän tiesi, että mistä ikinä olikaan kyse, mitä ikinä he olivatkaan tulleet kertomaan, hänen sydämensä tulisi särkymään.

Hänen isänsä ilmestyi hänen vierelleen, mutta Alexandra ei astunut sivuun vaan jäi seisomaan paikoilleen. Hän halusi kuulla, mitä miehillä oli asiaa.

”Herra Konstantinidis, otamme osaa menetyksenne johdosta”, toinen miehistä sanoi. ”Meidän on valitettavasti ilmoitettava, että vaimonne sai kuolettavia vammoja sen jälkeen kun...”

”Menetys?” Alexandra nyyhkäisi. Mies puhui menetyksestä. Tarkoittiko se, ettei äiti palaisikaan kotiin? Hän räpyteli ripsiinsä takertuneita kyyneliä pois ja pinnisteli kuunnel-

lakseen, mitä poliisi selitti hänen isälleen. ”Onko, tarkoitan, onko minun äitini –”

”Onko vaimoni kuollut? Tulitteko te kertomaan, että vaimoni on menehtynyt?”

”Kyllä, hyvä herra. Ymmärtääksemme hän kuoli pudotuaan hevoson selästä.”

Alexandra sulki silmänsä maailman pyöriessä hänen ympärillään. Hän ei enää kuullut, mitä mies sanoi, sillä polvet notkahtivat alta ja hän kaatui maahan.

Miksen suostunut? Miksen mennyt hänen mukaansa? Miksen noussut, kun hän tuli hakemaan minua? Miksen ollut siellä hänen kanssaan?

Hän tunsu käsivarsien kiertyvän ympärilleen ja kuuli isänsä huudon, ja sitten hän sulki silmänsä ja alkoi kiljua. Kyynelet valuivat hänen poskiaan pitkin, kun hän suri kaurista äitiään, jota ei näkisi enää koskaan.

Hänen isänsä hädin tuskin huomasi häntä tai lausui hänelle aamuisin sanaakaan, mutta hänen äitinsä oli ollut hänelle kaikki kaikessa. Hänen äitinsä oli valopilkku ankeiden vanhojen miesten keskellä. Äiti tiesi täsmälleen, mitä elämältä halusi ja uskalsi vaatia parasta itselleen ja tyttärelleen. Äiti oli tehnyt elämästä elämisen arvoista.

Äiti, en voi elää ilman sinua. En voi.